

İzmir Milletvekili Halide Edib Adıvar ve 10 arkadaşının, Çiftçi Mallarının Korunması hakkındaki Kanunun 4 ncü maddesine bir fıkra ve bu kanuna geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Tarım, İçişleri ve Adalet komisyonları raporları (2/253)

Ankara, 11 . VI . 1951

T. B. M. Meclisi Yüksek Başkanlığına

4081 numaralı Çiftçi Mallarının Korunması hakkındaki Kanunun dördüncü maddesine bir fıkra eklenmesine mütedair kanun teklifimizi gerekçesi ile birlikte sunar, gereğinin yapılmasını saygılarımızla rica ederiz.

İzmir Milletvekili

H. E. Adıvar

İzmir Milletvekili

O. Kapani

İzmir Milletvekili

Vasfi Montes

İzmir Milletvekili

A. Tekön

İzmir Milletvekili

N. İncekara

İzmir Milletvekili

T. Gürerek

İzmir Milletvekili

A. Başman

İzmir Milletvekili

S. Giz

Tokad Milletvekili

H. Ökeren

İzmir Milletvekili

C. Baban

İzmir Milletvekili

M. Aldemir

GEREKÇE

4081 numaralı Çiftçi Mallarının Korunması hakkındaki Kanunun dördüncü maddesinde koruma heyeti üyelerinin belediye meclisleri tarafından dört sene için seçilecekleri tasrih edilmiş ise de, kendi hizmet müddetleri de dört sene olan belediye meclislerinin yenilenmeleri halinde koruma heyetlerinin durumları hakkında bir hüküm konulmamıştır. Her iki heyetin hizmet müddetlerinin dörder sene olması ve koruma heyeti üyelerinin belediye meclisleri tarafından seçilmesi esasına göre koruma heyetlerinin de yenilenen belediye meclisleri tarafından yeniden seçilmesi hukuki bir icap olduğu meydandadır. Bu eihetin kanunda tasrih edilmemiş olması bu icabın kanun vâzınca tabî görülmüş olmasına hamledilebilir. Ancak 4081 numaralı Kanun neşri belediye seçimlerinin yapıldığı zamana rastgelmemiş bulunması meclis seçimleri ile, koruma heyeti seçimleri arasında bir zaman ayrılığı husulüne sebep olmuştur. Bu durumun neticesi olarak geçen yıl içinde bütün belediye meclisleri yeni seçimlerle yenilendiği halde Çiftçi Mallarını Kuruma heyetleri yeniden seçilmediğinden eski meclislerin seçtiği heyetler vazifelerinde kalmışlardır. 4081 numaralı Kanunun ruhuna aykırı olan bu durum, hassaten yeni Belediye Seçimi Kanunu ile belediye meclislerinin tamamen yeni ve demokratik esaslara göre teşekkül etmelerinden sonra yeni Seçim Kanununun ruhuna da aykırıdır. Teklif edilen tasarı ile bu çifte aykırılığın izalesi maksadıyla istihdaf edilmiştir.

İzmir Milletvekili

A. Başman

İzmir Milletvekili

Tarık Gürerik

Tarım Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Tarım Komisyonu

Esas No. 2/253

Karar No. 23

19 . VII . 1951

Yüksek Başkanlığa

4081 Numaralı Çiftçi Mallarını Koruma Kanununun dördüncü maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında İzmir Milletvekili Sayın Halide Edib Adıvar ile on arkadaşının kanun teklifi komisyonumuzca alâkalı Bakanlıklar temsilcileri ve teklif sahiplerinin huzuriyle tetkik ve müzakere edildi.

Teklif sahiplerinin gerekçelerinde izah ettikleri gibi belediye meclisleri üyeleri ile ticaret ve ziraat odaları idare kurullarının müşterek toplantılarında seçimleri yapılan koruma meclisi üyeleri ile koruma heyeti üyelerinin bu meclise niyabeten vazife gördükleri tabii bulunmakla belediye seçimlerinin yenilenmesi takdirinde adı geçen kurulların da yenilenmesi komisyonca tabii mütalâa olunarak belediye seçimlerini takiben bu kurul seçimlerinin de yenilenmesini istihdaf eden bu kanun teklifi komisyonumuzca uygun görüldü.

Ancak : Teklifte (koruma heyeti) tâbirinin esas kanunda (koruma meclisi) olarak kaydedilmesi göz önünde bulundurularak (heyeti) kelimesinin yerine (meclisi) kelimesinin konulması ve teklifte (murakabe heyeti) hakkında bir kayda işaret edilmediğinden bunun da seçiminin temini maksadiyle metne ilâvesi uygun görülmüştür.

Geçici maddede ise : (Bu kanunun neşri tarihinden itibaren bir ay zarfında çiftçi mallarını koruma heyetleri yeniden seçilir) cümlesinin (bu kanunun neşri tarihinden itibaren bir ay zarfında son belediye seçimlerinden son-

ra seçim yapmamış olan mevcut çiftçi mallarını koruma meclisi ve murakabe heyetleri yeniden seçilir) şekline getirilmesi daha uygun görülmüştür.

Bu mucip sebeplerle komisyon üyelerinin ittifakiyle teklif aşağıda yazılı olduğu şekilde komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince İçişleri Komisyonuna gönderilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur. Tarım K. Başkanı Bu rapor Sözcüsü

Manisa

Manisa

Sudi Mihçioğlu

Sudi Mihçioğlu

Kâtip

Afyon K.

Antalya

Bolu

S. Torfilli

A. Tekelioğlu

M. Daynoğlu

Bursa

Çankırı

Bursa

S. Karacabey

K. Atakurt

S. Herkmen

Elâzığ

Erzurum

Gaziantep

S. Ergene

S. Erduman

S. Ünlü

İmzada bulunamadı

Giresun

Hatay

İçel

A. N. Duyduk

T. Sökmen

S. İnankur

İzmir

Kastamonu

Kayseri

M. Aldemir

M. Â. Mühto

E. Develioğlu

Kayseri

Kırklareli

M. Özdemir

F. Filiz

İmzada bulunamadı

Kocaeli

Konya

S. Kalemcioglu

A. Çilingir

İmzada bulunamadı

Konya

Niğde

Seyhan

A. R. Ercan

F. Köşkeroğlu

T. Coşkun

İçişleri Komisyonu raporu

T. B. M. M.

İçişleri Komisyonu

Esas No. 2/253

Karar No. 58

2 . VIII . 1951

Yüksek Başkanlığa

İzmir Milletvekili Halide Edib Adıvar ve on arkadaşının, Çiftçi Mallarının Korunması hakkındaki Kanunun 4 neü maddesine bir fıkra ve bu kanuna geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifi, Yüksek Başkanlıkça komisyonumuza havale buyurulmakla Hükümet temsilcileri ve teklif sahiplerinin iştirakleriyle görüşüldü.

Teklif sahiplerinden İzmir Milletvekili Avni Başman, yazılı gerekçeyi izahla kanun teklifinin kabulünü ve koruma meclisleri meselesinin hallini istedi.

Birçok tartışmaları mucip olan müzakere sonunda:

Teklifin, memleket ihtiyacını göz önünde bulundurarak hazırlanmadığını, daha ziyade hissi bir tesir altında kaleme alındığını göz önünde bulunduran komisyon çoğunluğu, kanun teklifini bugünkü hukuk prensiplerine de aykırı bulmuştur.

Esasen komisyonumuza havale buyurulan «Köy Kanunu» ve «Belediye Kanunu tasarılarının» bugünkü ihtiyaçları karşılayacak hüküm-

leri ihtiva ettiğini nazara alan komisyonumuz teklifin reddine çoğunlukla karar vermiştir.

Havalesi gereğince Adalet Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

İçişleri Ko. Başkanı
Kırklareli
F. Üstün

Başkan V.
Bursa
Muhafifim
N. Yılmaz

Sözcü
Zonguldak
A. Yurdabayrak
Balıkesir
Muhafifim
M. Tunçay
Elâzığ
A. Demirtaş
Ordu
H. Şarlan
imzada bulunmadı.

Kâtip
Amasya
K. Eren
Bursa
A. Erozan
İsparta
T. Tola

Balıkesir
S. Başkan
Çoruh
Z. Ural
Manisa
F. İlker

Trabzon
H. Orhon

Urfa
R. K. Timüroğlu

Adalet Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Adalet Komisyonu

Esas No. 2/253

Karar No. 8

10 . XII . 1951

Yüksek Başkanlığa

İzmir Milletvekili Halide Edib Adıvar ve 10 arkadaşının, Çiftçi Mallarının Korunması hakkındaki Kanunun 4 neü maddesine bir fıkra ve bu kanuna geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifi komisyonumuza havale edilmekle teklif sahiplerinden İzmir Milletvekili Avni Başman ve Tarım Bakanlığı temsilcisi hazır olduğu halde incelendi.

4081 sayılı Çiftçi Mallarının Korunması hakkındaki Kanunun 4 neü maddesinde (koruma meclisi âzaları ticaret ve sanayi ve ziraat odaları bulunan yerlerde bunların da iştirakiyle toplanan belediye meclisi tarafından gizli rey ve dört sene müddetle intahap olunurlar.) denilmektedir.

Yapılan kanun teklifinde ise kendi hizmet

müddetleri dört sene olan belediye meclislerinin yenilenmesi halinde koruma meclislerini seçen ve ekseriyeti belediye meclisi âzalarından olan belediye meclislerinin kendi kanunları geçince dört senelik müddeti bitirmeden yenilenmeleri halinde çiftçi mallarını koruma meclislerinin de yeniden seçilmesi gayesini istihdaf etmekte olup, kanunu teklif eden milletvekillerinin de gerekçelerinde izah edildiği ve hile 4081 sayılı Kanunun 4 ncu maddesindeki dört senelik müddetin esasen dört senelik devre için seçilen belediye meclislerinin faaliyeti ile muvazi olması düşüncesiyle kabul edilmiş olduğu, ancak normal dört senelik müddeti bitirmeden vazifelerinden ayrılan belediye meclislerinin intihaplarının yenilenmesi halinde kendilerini seçen heyetin durumu ve vazifeleri itibariyle çok sıkı alâka ve rabıtalı olan çiftçi mallarını koruma meclislerinin durumu kanunda boş olarak bırakılmış olduğu ve yapılan kanun teklifinin de 4081 sayılı Kanunun 4 ncu maddesindeki bu boşluğu dolduracağı kanaat ve neticesine varılmış olduğundan teklifin (Koruma heyeti) tâbirinin Tarım Komisyonunca kabul edilen (Koruma meclisi) şeklinde ve yine aynı esbabı mucibeye dayanılarak teklifte yer almış bulunan geçici maddenin de (Bu kanunun neşri tarihinden itibaren bir ay zarfında çiftçi mallarını koruma heyetleri yeniden seçilir) ibaresi yerine Tarım Komisyonunca kabul edilen (Bu kanunun neşri tarihinden itibaren bir ay zarfında son belediye seçimlerinden sonra seçim yapmamış olan mevcut çiftçi mallarını koruma meclisi ve murakabe he-

yetleri yeniden seçilir) şeklinde ve Tarım Komisyonunca yapılan tadilat şekli ile kanun teklifinin kabulüne Hükümet mümessili Tarım Bakanlığı Birinci Hukuk Müşaviri Avni Givdanın da muvafakati inzımam etmiş olmakla mevcut üyelere Çoruh Milletvekili Mesut Güney ve Kars Milletvekili Abbas Çetin'in muhalefeti ve İstanbul Milletvekili Fuad Hulûsi Demirelli'nin müstenkif durumu karşısında ekseriyetle karar verilmiştir.

Kamutayın yüce tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Adalet Komisyonu Başkanı		Sözcü
İzmir		Manisa
H. Özyörük		Ş. Ergin
Kâtip		
Balıkesir	Amasya	Ankara
V. Asena	İ. Olgaç	O. T. İltekin
İnzada bulunmadı		
Ankara	Çoruh	Edirne
O. Ş. Çiçekdağ	Muhallifim	M. Enginün
	M. Güney	
Erzurum	İstanbul	İstanbul
E. Karan	Müstenkifim	A. Moshos
	F. H. Demirelli	
Kars	Konya	Konya
Muhallifim	H. Aydın	M. Obuz
A. Çetin		
Kütahya		Siird
S. S. Nasuhoğlu		Ş. Türkoğan
Sivas		Yozgad
N. Ertürk		N. Ü. Alcala

**İZMİR MİLLETVEKİLİ HALİDE EDİB ADI-
VAR VE 10 ARKADAŞININ TEKLİFİ**

*4081 numaralı Çiftçi Mallarının Korunması hak-
kındaki Kanunun 4 ncü maddesine bir fık-
ra eklenmesine dair kanun tasarısı*

MADDE 1. — 4081 numaralı Çiftçi Malları-
nın Korunması hakkındaki Kanunun dördüncü
maddesi sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiştir :

Belediye meclisinin her yenilenmesinde çift-
çi mallarını koruma heyeti üyeleri, yukarıki
bentte bildirilen usule göre, yeniden seçilir.

GEÇİCİ MADDE — Bu kanunun neşri tari-
hinden itibaren bir ay zarfında mevcut çiftçi
malları koruma heyetleri yeniden seçilir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde
yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu İçişleri Bakanı yü-
rütür.

TARIM KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

*4081 numaralı Çiftçi Mallarının Korunması hak-
kındaki Kanunun 4 ncü maddesine bir fık-
ra eklenmesine dair kanun teklifi*

MADDE 1. — 4081 numaralı Çiftçi Malla-
rının Korunması hakkındaki Kanunun 4 ncü
maddesi sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiştir :

Belediye meclislerinin her yenilenmesinde
çiftçi mallarını koruma meclisi üyeleri ile
murakabe heyeti üyeleri yukarıki bentte bil-
dirilen usule göre yeniden seçilirler.

GEÇİCİ MADDE — Bu kanunun neşri tari-
hinden itibaren bir ay zarfında son belediye
seçimlerinden sonra seçimi yapılmamış olan
mevut çiftçi mallarını koruma meclisi ve mu-
rakabe heyetleri yeniden seçilirler.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde
yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Tarım, İçişleri
ve Adalet bakanları yürütür.